

Giresun Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi

The survey of the social self-efficacy and problem solving skills of the students of Giresun University Physical Education Department

Kürşad Han Dönmez¹

Ferhat Kaçar²

Received Date: 01 / 02 / 2015

Accepted Date: 01 / 04 / 2015

Öz

Bu çalışmada, Giresun üniversitesi beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Giresun üniversitesi beden eğitimi ve spor bölümünde öğrenim gören 103 öğrenci oluşturmaktadır. Betimsel bir çalışma olan araştırmanın verilerinin analizi SPSS 17.00 istatistik paket programıyla bilgisayarda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Problem Çözme Envanteri ve Sosyal öz-yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilecek sonuçlar araştırmanın örneklemini olan, 2014-2015 eğitim-öğretim döneminde Giresun üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünün 1., 2. ve 3. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler ile sınırlı olmuştur. Sonuç olarak, Sosyal öz-yeterlik konusunda; cinsiyet, mezun oldukları lise türünde, ders kitabı dışındaki okudukları kitap sayısına ve sorunları çözmeye aldıkları yardım türüne göre elde edilen sonuçlarda, kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre; toplam öz-yeterlik düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Problem çözme becerisi konusunda; cinsiyet, sınıf düzeylerine, ders kitabı dışındaki okudukları kitap sayısına ve sorunları çözmeye aldıkları yardım türüne göre elde edilen sonuçlarda, kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Mezun oldukları lise türünde, toplam problem çözme becerisi konusunda genel ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Öz-yeterlik, problem çözme, beden eğitimi

Abstract

In this study, it is aimed to examine the Social Self-sufficiency and problem solving ability of the students of Giresun University, Physical Education and Sport Department. The study group of this research includes 103 students who attends Giresun University, Physical Education and Sport Department. The analysis of the data of this research, being a description study, is realized using SPSS 17.00 statistic package programme by the computer. The results that will be gained from the survey is limited with the students that are the sample of the survey who study in the 1st, 2nd, and 3rd grades of physical education and sports department in Giresun university in 2014 -2015 education year . As a result, it is discovered that there is no remarkable difference between the girl and boy students points in terms of sex, the high school type they graduated from, the number of books they read excluding their school books and according to the type of help they get to solve the problems related to the social self- sufficiency. It is discovered that there are substantial differences according to the class levels of Physical Education and Sport Teaching Department students in terms of total self- sufficiency levels. It is discovered that there is no remarkable difference in the scores of boy and girl students according to the results obtained by the type of the support in solving the problems and their sexes, class levels, the number of books they read excluding the school books when it comes to problem solving ability. On the other hand, it is discovered that there is a remarkable difference between the scores of the students who are graduates of an ordinary high vocational high school in the ability of problem solving in terms of the type of high school they graduated from.

Keywords: Self-sufficiency, problem solving, physical education

¹ Asst. Prof. Dr., Giresun University, GİRESUN/TURKEY, donmezhan28@gmail.com

² Lecturer, Giresun University, GİRESUN/TURKEY, ferhat28kacar@gmail.com

1. Giriş

İnsan sosyal bir varlıktır. Yaşamını içinde bulunduğu toplumda farklı statülerde bulunarak ve farklı roller üstlenerek sürdürmek durumundadır. Bireyler yaşamları sürecinde edindikleri statülerini, üstlendikleri rolleri, sosyal öz-yeterlikleri ve problem çözme becerileri ile belirlerler. Sosyal öz-yeterlikleri ve problem çözme becerileri yüksek olan bireylerin toplumsal yaşam içinde daha üst düzeyde statüye ulaşacağı ve önemli roller üstleneceği düşünülmektedir. Çünkü öz-yeterliği gelişmiş olan bireyler istenilen davranışı gerçekleştirebileceklerine inancı yüksek olan bireylerdir. Bu bireyler inançları doğrultusunda, karşılaştıkları problemleri çözme konusunda hırslı ve azimli oldukları kadar dirençli de olurlar (Dönmez,2010, 1).

Öz yeterlik, bireylerin olası durumlarla başa çıkabilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabileceklerine ilişkin bireysel yargıları ile ilgilidir (Bandura, 1982, 123). Öz-yeterlik inancı, bireylerin yaşamlarını etkileyen olaylarda performanslarını ortaya koyma kapasiteleri hakkında kendilerine ilişkin inançlarıdır ve bu inançlar, bireylerin nasıl hissettiklerini, düşündüklerini, davrandıklarını ve güdülendiklerini de belirlemektedir (Bandura, 1994, 72).

Öz-yeterlik, bireylerin belli bir hareketi gerçekleştirmede, özel durumlara ilişkin kendi kapasitesi hakkındaki yargısı olarak tanımlanmaktadır (Mager, 1997).

Bandura'nın öz-yeterlik teorisinin ya da öz-yeterlik kavramının kalbinde karşılıklı determinizm (gerekircilik) vardır. Karşılıklı determinizm, öğrenmenin birçok etkileşimli değişkenlerden oluştuğunu belirtir. Bu değişkenler ya da etmenler, kişisel özellikler (öğrenmeyi etkileyen inançlar ve tutumlar), davranışsal etmenler (karşılaşılan bir duruma verilen cevaplar veya tepkiler) ve çevresel etmenler (ebeveynler, öğretmen ve akranları kapsar)'dir (Bruning, Schraw ve Ronning, 1995).

Öz-yeterlik, yapılan seçimler ve kurulan hedefler vasıtasıyla motivasyonu etkilemektedir. Aynı seviyede akademik becerileri olan öğrencilerden, öz-yeterliliği yüksek olan öğrencinin daha yüksek performanslar sergilediği çalışmalarda ortaya çıkmıştır (Altun ve Aykaç, 2009).

Yüksek ve Düşük öz yeterlik algısına sahip olan öğrenci özellikleri çizelge 1'de ifade edilmiştir (Altun ve Aykaç, 2009). Problem amaca ulaşmada bir engeldir ve stres yaşanması normal bir durum arz eder. Aslında kısa süreli stres insanların gelişimi için faydalıdır. Çünkü bu süreçte problemin yarattığı olumsuz durumdan kurtulmak için bir çaba harcanacağından bu süreçte pek çok şey öğrenilmiş, daha sonra karşılaşılabilecek engelleri aşmak için bir tecrübe kazanılmış olur. Fakat stres uzun süreli olursa stresin yoğun yaşanmasından dolayı kişide bıkkınlık, ilgisizlik, yorgunluk ve halsizlik gibi insan sağlığını tehlikeye sokan belirtiler ortaya çıkabilir (Dönmez, 2010).

Öğretmenlerin sağlıklı insan ilişkileri kurabilmesi, karşılaşılan sorunların çözümünde gayret gösterebilmesi, olumsuz durumlar karşısında irade gösterebilmesi ve sorunu çözülemeyecek bir olumsuzluk olarak çevresine yansıtması, iyi bir rol model olabilmesi sosyal becerilerde yeterli olmasıyla mümkündür. Bireyin çevresiyle olumlu iletişim kurabilmesinde belirleyici rol oynayan sosyal becerilerden biri de problem çözme becerisidir (Dönmez,2010, 4).

Problem çözme becerisi, "bir amacımız olup da ona nasıl ulaşacağımızı bilmediğimiz zaman ne yaptığımızdır". Buradan hareketle böylesi durumlarda engelleyici ve olumsuz bir deneyim olması beklentisi de oldukça yüksektir. Bununla birlikte çocuklarda yeni bir sorunun çözülme süreci yeni fikirler üretmeyi, stratejiler geliştirmeyi de içine alan zevkli bir uğraştır. Aynı zamanda prob-

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). The survey of the social self-efficacy and problem solving skills of the students of Giresun University Physical Education Department. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

lem çözüme uğraşısı, insan yaradılışına ilişkin çocukluğumuzun ilk uyum davranışlarını geliştirmek için temel bir başlangıçtır (Düzakın, 2004). Problem çözme becerisi, kişilerin hayatta karşılaşılabilecekleri çeşitli koşullara uyum sağlamalarına yardımcı olur. Bundan dolayı tüm insanların içinde yer aldıkları ortama etkin ve etkili bir şekilde uyum sağlamaları için, problem çözme becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir (Senemoğlu, 2002).

Çizelge 1. Yüksek ve düşük öz yeterlik algısına sahip olan öğrenci özellikleri

Yüksek Öz Yeterlik Algısına Sahip Öğrenci Özellikleri	Düşük Öz Yeterlik Algısına Sahip Öğrenci Özellikleri
Zor görevleri tehdit olarak değil, mücadele edilecek görevler olarak algırlar.	Zor görevleri kişisel tehdit olarak algırlar.
Kendilerine sunulan görevlere olan ilgileri yüksektir.	Kendilerine sunulan görevlere olan istekleri çok azdır.
Kendilerine ilgi çekici ve çaba harcamayı gerektiren hedefler belirler.	Kendilerine fazla çaba gerektirmeyen, çok küçük hedefler belirlerler.
Aksiliklerle karşılaşınca çabalarını artırırlar.	Aksiliklerle karşılaşınca çabuk pes ederler.
Zorluklarla karşılaşınca görev odaklı kahrılar ve stratejik düşünürler.	Zorlukla karşılaşınca aksilikler ve başarısız olma ihtimali üzerinde yoğunlaşırlar.
Başarısızlıklarını yetersiz çabaya ve bilgi eksikliğine bağlarlar.	Başarısızlıkları kişisel eksikliklere bağlarlar.
Başarısızlık karşısında öz yeterliklerini çabuk toparlarlar.	Başarısızlık karşısında öz yeterliklerini yeniden kazanmakta zorlanırlar.
Stres kaynaklarına güvenle yaklaşır ve onların üzerinde kontrol oluştururlar.	Kolaylıkla strese yenik düşerler.
Başarılı sonuçlar umarlar.	İyi performans sergilemeyi ummazlar, olumsuz inançlara sahip oldukları için yeteneklerine uygun seviyede performans göstermezler.

Problem çözme becerisi, bir problemle karşılaştığında onu sınırlayıp anlayabilme, çözümünü için uygun yöntemi seçme, bu yöntemi kullanma ve sonuçları analiz etme becerilerini geliştirme olarak tanımlanmaktadır (Ocak, Eğmir, 2014,27). Problem çözme çok aşamalı bir süreçtir. Bu süreç genellikle; problemin tanımlanması, problemin analiz edilmesi, bir fikre ulaşılarak çözümlenmesi ve uygulamanın gerçekleştirilmesi basamaklarından oluşur (VanGundy, 1988).

Beden eğitimi; bireylerin beden, ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacı ile yapılan düzenli ve metotlu çalışmaların tamamıdır (Yalçın, 1995,4). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği alanında öğrenim gören öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeyleri ile problem çözme becerileri üzerinde yapılan çalışmalardan biri olacak olması ve bu alanda daha sonra yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı düşüncesi bu araştırmayı önemli kılmaktadır.

2. Araştırmanın modeli

Bu çalışmada, Giresun üniversitesi beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırma, betimsel bir çalış-

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). Giresun Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

mayı içermektedir. Araştırmada verilerin analizleri SPSS for Windows 17.00 istatistik paket programıyla bilgisayarda gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilecek sonuçlar araştırmannın örneklemini olan, 2014-2015 eğitim-öğretim döneminde Giresun üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünün 1., 2. ve 3. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler ile sınırlı olmuştur.

2.1. Örneklem

Bu araştırmannın örneklemini; Giresun Üniversitesinin Beden Eğitimi ve Spor Bölümü 1., 2. ve 3. sınıflarında öğrenim gören öğrencilerden tesadüfî örneklem yöntemi olarak seçilmiş toplam 103 öğrenciden oluşturulmuştur.

2.2. Verilerin toplanması

Sosyal öz-yeterlik ölçeğinin orijinali Smith-Betz (2000) tarafından geliştirilmiş ve Palancı (2002) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Likert tipi 1-5 aralığında "kendimi bu durumda hiç güvenli hissedemem den tamamen güvende hissederime" doğru sıralanan derecelendirme ile ölçek yüksek puanla sosyal öz yeterlik algısının yüksekliğini belirlemektedir. Ölçek beden eğitimi ve spor bölümü (1., 2., ve 3. sınıf) öğrencilerinin sosyal öz-yeterliklerini ölçebilmeyi amaçlamaktadır (Dönmez,2010, 59).

Problem çözme becerileri ölçeğinin orijinali Heppner ve Petersen tarafından geliştirilmiş, Şahin ve Heppner tarafından 1993 yılında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin yurt dışındaki geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında, "problem çözme yeteneğine güven", "yaklaşma-kaçınma" ve "kişisel kontrol" olmak üzere üç faktör, yurt içindeki çalışmalar da ise "aceleci yaklaşım", "düşünen yaklaşım", "kaçıngan yaklaşım", "değerlendirici yaklaşım", "kendine güvenli yaklaşım" ve "planlı yaklaşım" olmak üzere 6 faktör belirlenmiştir. Alt ölçeklerden elde edilen puanların yanı sıra ölçekten alınan toplam puan da kullanılabilir. Verilen cevapların 1 ila 6 arasında değişen puanlar verilir. Puanlama esnasında 9, 22. ve 29. maddeler puanlama dışı tutulur. 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30. ve 34. maddeler ters olarak puanlanan maddelerdir. Bu maddelerin yeterli problem çözme becerilerini temsil ettiği varsayılır. Ölçek beden eğitimi ve spor bölümü (1., 2., ve 3. sınıf) öğrencilerinin problem çözme becerilerini ölçebilmeyi amaçlamaktadır (Dönmez,2010, 60).

3. Bulgular

Tablo 1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin cinsiyetlere göre toplam öz-yeterlik düzeylerine ilişkin ortalamaları, standart sapmaları ve *t* değerleri

Değişken	Faktör	N	Ort	Ss	t	p
Toplam öz-yeterlik	Kız	37	86.64	25.41	1.43	.154
	Erkek	66	79.22	25.02		

P<.05

Elde edilen sonuçlara göre, cinsiyet türünde, Toplam öz-yeterlik konusunda kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır, $t = 2.73$, $p < 0.05$.

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). The survey of the social self-efficacy and problem solving skills of the students of Giresun University Physical Education Department. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

Tablo 2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin cinsiyetlere göre toplam problem çözme beceri düzeylerine ilişkin ortalamaları, standart sapmaları ve *t* değerleri

Değişken	Faktör	N	Ort	Ss	t	p
Toplam problem çözme	Kız	37	87.56	23.13	1.20	.231
	Erkek	66	93.74	25.90		

P<.05

Elde edilen sonuçlara göre, cinsiyet türünde, toplam problem çözme becerisi konusunda kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır, $t = 1.20$, $p < 0.05$.

Tablo 3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin mezun oldukları liseye göre toplam öz-yeterlik düzeylerine ilişkin ortalamaları, standart sapmaları ve *t* değerleri

Değişken	Faktör	N	Ort	Ss	t	p
Toplam öz-yeterlik	Gen. Lise	79	80.88	25.39	.73	.466
	Mes. lisesi	24	85.20	25.18		

P<.05

Elde edilen sonuçlara göre, mezun oldukları lise türünde, toplam öz-yeterlik konusunda genel ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır, $t = 2.73$, $p < 0.05$.

Tablo 4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin mezun oldukları liseye göre toplam problem çözme beceri düzeylerine ilişkin ortalamaları, standart sapmaları ve *t* değerleri

Değişken	Faktör	N	Ort	Ss	t	p
Toplam problem çözme	Gen. Lise	37	94.88	24.64	2.54	.013*
	Mes. lisesi	66	80.45	23.40		

P<.05

Elde edilen sonuçlara göre, mezun oldukları lise türünde, toplam problem çözme becerisi konusunda genel ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur, $t = 2.54$, $p < 0.05$. Bu fark genel lise mezun puanlarının ($X = 94.88$, $Ss = 24.64$) meslek lisesi mezun puanlarından ($X = 80.45$, $Ss = 23.40$) daha yüksek olmasından kaynaklanmıştır.

Tablo 5. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre toplam öz-yeterlik puanlarına ilişkin varyans analizleri

Değişken	Kaynak	KT	Sd	KO	F	P
Toplam öz-yeterlik	Gruplar Arası	47085.811	2	23542.905	129.641	.000*
	Grup İçi	18160.015	100	181.600		
	Toplam	65245.825	102			

P<.05 KT: Kareler Toplamı, Sd: Serbestlik Derecesi, KO: Kareler Ortalaması,

Yapılan varyans analizi sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre; toplam öz-yeterlik düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur, $F_{(2,100)} = 129.64$, $p < 0.05$. Bu fark, 3. sınıf öğrencilerin puanlarının, 1. sınıf öğrencilerinin puanlarından yüksek olmasından ve 2. sınıf öğrencilerin puanlarının da, 1. sınıf öğrencilerinin puanlarından yüksek olmasından kaynaklanmıştır.

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). Giresun Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

Tablo 6. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre toplam problem çözme beceri puanlarına ilişkin varyans analizleri

Değişken	Kaynak	KT	Sd	KO	F	P
Toplam Çözme	Gruplar Arası	27713.585	2	13856.792	38.397	.000*
	Grup İçi	36088.105	100	360.881		
	Toplam	63801.689	102			

P<.05 KT: Kareler Toplamı, Sd: Serbestlik Derecesi, KO: Kareler Ortalaması,

Yapılan varyans analizi sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre; toplam problem çözme beceri düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur, $F_{(2,100)}=38.40$, $p<0.05$. Bu fark, 1. sınıf öğrencilerin puanlarının, 3. sınıf öğrencilerinin puanlarından yüksek olmasından ve 1. sınıf öğrencilerin puanlarının, 2. sınıf öğrencilerinin puanlarından da yüksek olmasından kaynaklanmıştır.

Tablo 7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin okudukları kitap sayısına göre toplam öz-yeterlik puanlarına ilişkin varyans analizleri

Değişken	Kaynak	KT	Sd	KO	F	P
Toplam öz-yeterlik	Gruplar Arası	727.465	2	363.732	.564	.571
	Grup İçi	64518.360	100	645.184		
	Toplam	65245.825	102			

P<.05 KT: Kareler Toplamı, Sd: Serbestlik Derecesi, KO: Kareler Ortalaması,

Yapılan varyans analizi sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ders kitabı dışındaki okudukları kitap sayısına göre; toplam öz-yeterlik düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmamıştır, $F_{(2,100)} = .564$, $p<0.05$.

Tablo 8. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin okudukları kitap sayısına göre toplam problem çözme puanlarına ilişkin varyans analizleri

Değişken	Kaynak	KT	Sd	KO	F	P
Toplam Çözme	Gruplar Arası	2461.809	2	1230.904	2.007	.140
	Grup İçi	61339.880	100	613.399		
	Toplam	63801.689	102			

P<.05 KT: Kareler Toplamı, Sd: Serbestlik Derecesi, KO: Kareler Ortalaması,

Yapılan varyans analizi sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ders kitabı dışındaki okudukları kitap sayısına göre; toplam problem çözme beceri düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmamıştır, $F_{(2,100)} = 2.007$, $p<0.05$.

Tablo 9. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin sorunları çözmede aldıkları yardıma göre toplam öz-yeterlik puanlarına ilişkin varyans analizleri

Değişken	Kaynak	KT	Sd	KO	F	P
Toplam öz-yeterlik	Gruplar Arası	1398.057	3	466.019	.723	.541
	Grup İçi	63847.768	99	644.927		
	Toplam	65245.825	102			

P<.05 KT: Kareler Toplamı, Sd: Serbestlik Derecesi, KO: Kareler Ortalaması,

Yapılan varyans analizi sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sorunları çözmede aldıkları yardım türüne göre; toplam öz-yeterlik düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmamıştır, $F_{(3,99)} = .723$, $p<0.05$.

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). The survey of the social self-efficacy and problem solving skills of the students of Giresun University Physical Education Department. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

Tablo 10. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin sorunları çözmede aldıkları yardıma göre toplam problem çözme puanlarına ilişkin varyans analizleri

Değişken	Kaynak	KT	Sd	KO	F	P
Toplam Çözme	Gruplar Arası	1842.037	3	614.012	.981	.405
	Grup İçi	61959.652	99	625.855		
	Toplam	63801.689	102			

P<.05 KT: Kareler Toplamı, Sd: Serbestlik Derecesi, KO: Kareler Ortalaması,

Yapılan varyans analizi sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sorunları çözmede aldıkları yardım türüne göre; toplam problem çözme beceri düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmamıştır, $F_{(3,99)} = .981$, $p < 0.05$.

4. Sonuç ve tartışma

Sosyal öz-yeterlik konusunda; cinsiyet, mezun oldukları lise türünde, ders kitabı dışındaki okudukları kitap sayısına ve sorunları çözmede aldıkları yardım türüne göre elde edilen sonuçlarda, kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre; toplam öz-yeterlik düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Derman (2007), Yürekli (2008), Denizoğlu (2008), Oğuz ve Topkaya (2008) tarafından yapılan çalışmalar bu araştırmayı desteklemektedir.

Problem çözme becerisi konusunda; cinsiyet, sınıf düzeylerine, ders kitabı dışındaki okudukları kitap sayısına ve sorunları çözmede aldıkları yardım türüne göre elde edilen sonuçlarda, kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Mezun oldukları lise türünde, toplam problem çözme becerisi konusunda genel ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Akpınar'ın (2010), Çağlayan (2007), D'Zurilla ve arkadaşları (2003), Hackney (2010), Kat (2009), Türkçapar (2007), Canan ve Ataoğlu (2010), Kiremitçi ve Doğan'ın (2010), Ferah (2000), Kiremitçi (2012), Gökbüzoğlu (2008), Polat (2008), Kesgin (2006) yapmış oldukları çalışmalar da bu araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

Kaynakça

- Altun, S., Aykaç, B., (2009). Lise Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Öz Yeterlik Algı Puanlarının Cinsiyete, Alanlara ve Farklı Düzeylere Göre İngilizce Başarısını yordama Gücü, *The First International Congress of Educational Research*, Çanakkale.
- Akpınar, S. (2010). *Spor Federasyonlarında Çalışanların Sosyal Beceri, İş Doyumu ve Problem Çözme Yeterlilikleri Üzerine Bir Çalışma*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency, *American Psychologist*, 37(2),122-147.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], *Encyclopedia of mental health*. San Diego: Academic Press, 1998), <http://www.des.emory.edu/mfp/BanEncy.html> (Erişim Tar: 19.08.2010).
- Brunning, R. H., Schraw, G. J., ve Ronning, R. R. (1995). *Cognitive Psychology and Instruction*. USA New Jersey: Prentice Hall.
- Canan F, Ataoğlu A. (2010), Anksiyete, Depresyon ve Problem Çözme Becerisi Algısı Üzerine Düzenli Sporun Etkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*;11: 38-43
- Çağlayan, H. S. (2007), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğrenme Biçimleri ile Prob-

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). Giresun Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

lem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Denizoğlu, P.(2008). Fen bilgisi öğretmeni adayların fen bilgisi öğretimi öz-yeterlik inanç düzeyleri, öğrenme stilleri ve fen bilgisi öğretimine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi, *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Derman, A. (2007). Kimya öğretmeni adaylarının öz yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yayımlanmış doktora tezi*, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Dönmez, K.H. (2010), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin (1.2.3.4. sınıflar) Sosyal Öz-yeterlikleri ile Problem Çözme Becerileri Arasında İlişkinin İncelenmesi, Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Düzakın, S. (2004). Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, Ankara.

D'zurilla, T.J, Chang, E, Sana I.J. (2003), Self-Esteem and Social Problem Solving as Predictors of Aggression in College Students. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 22(4): 424-448.

Ferah D. (2000.) Kara Harp Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algılamalarının ve Problem Çözme Yaklaşım Biçimlerinin Cinsiyet, Sınıf, Akademik Başarı ve Liderlik Yapma Değişkenleri Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.

Gökbüzoğlu, B. (2008). *Ergenlerin saldırganlık düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Hackney, L. B. (2010), Teacher use and student perceptions of instructional strategies that promote creative problem solving by students of advanced social studies classes at the middle school level, (Walden University), *Dissertation Abstracts International*, 188, AAT 3397110.

Kesgin, E. (2006). Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile problem çözme yaklaşımlarını kullanma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi(Denizli ili örneği), Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Kiremitci, O., Doğan, B. (2010). İşbirlikli Öğrenme Yöntemi İle Düzenlenmiş Dans Eğitiminin Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerinin Gelişimine Etkisi, *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3): 178-186.

Mager, R.F., (1997). "I Think I can: The Importance of Self-Efficacy in Instruction". Ulaşım adresi: http://www.cepworldwide.com/newsletter/i_think.html.

Ocak, G. ve Eğinir, E., (2014). "Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1), s:27-45.

Oğuz, T., Topkaya, N. (2008). Ortaöğretim alan öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik Öz-yeterlik inançları ile öğretmenliğe ilişkin tutumları. *Akademik Bakış*, 14.

Polat, R. H. (2008), Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin bazı Sosyo-demografik özellikleri ve düşünme ihtiyacına göre problem çözme becerilerinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Senemoğlu, N. (2002). "Gelişim Öğrenme ve Öğretim", Gazi Kitabevi, Ankara.

Vangundy, Arthur. B. (1988). *Techniques of Structured Problem Solving*. USA New York: Van Nostrand Reinhold Co.

Yalçın, H. F. (1995), "*Beden Eğitimi Öğretmeni El Kitabı*", 2. Baskı Ankara.

Yürekli, Ü. B. (2008). Sınıf öğretmeni adayların matematiğe yönelik öz-yeterlik algıları ve tutumları arasındaki ilişki. *Yayımlanmış yüksek lisans tezi*. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). The survey of the social self-efficacy and problem solving skills of the students of Giresun University Physical Education Department. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

Extended abstract in English

In this study, it is aimed to examine the Social Self-sufficiency and problem solving ability of the students of Giresun University, Physical Education and Sport Department. The study group of this research includes 103 students who attends Giresun University, Physical Education and Sport Department. The analysis of the data of this research, being a description study, is realized using SPSS 17.00 statistic package programme by the computer. The results that will be gained from the survey is limited with the students that are the sample of the survey who study in the 1st, 2nd, and 3rd grades of physical education and sports department in Giresun university in 2014 -2015 education year .

The original of the social self efficacy scale was developed by Smith-Betz (2000) and was adapted to Turkish by Palancı. The scale determines the highness of the social self efficacy perception with high points ranging from “I can’t feel myself safe at all in this situation to I completely feel myself safe” between 1-5 in Likert type. The scale aims to measure the social self efficacy of physical education and sports department students. (1st, 2nd and 3rd grades) (Dönmez, 2010, 59). The original of the scale of the ability to solve problems was developed by Heppner and Peterson and was adapted to Turkish by Şahin and Heppner in 1993. In the study of the validity and safety of the scale in abroad three factors determined as “the trust fort he ability to solve problem”, ”approach-avoidance”, and “self control” and 6 factors were determined in the domestic studies as “hasty approach”, ”thoughtful approach”, ”avoidance approach”, ”evaluator approach”, ”self confidence approach”, ”planned approach”. The total points that are gained from the scale can be used as well as the points that are gained from subscales. The answers are evaluated by points 1 to 6. During the evaluation the 9th, 22nd and 29th articles are excluded from giving points. The 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30 and 34th articles are evaluated adversely.

These articles are supposed to refer sufficient ability to solve problems. The scale aims to measure the ability to solve problems of the students of the physical education and sports students (1st, 2nd 3rd) (Dönmez, 2010, 60). The human is a social being. He is to lead his life by appearing in different statuses and taking on different roles in the society he lives in. Individuals determine their status they have gained throughout their lives through the roles they take on, their social self-sufficiency and problem solving ability. It is thought that individuals who have a high social sufficiency and good problem solving skills, will reach higher level status and take on important roles. Because individuals with advanced self-sufficiency are the ones who deeply believe that they can make their desired behaviour real. In accordance with this deep belief, these individuals are ambitious for solving the problems they face and besides being so ambitious, they are tough as well. That this research will be one of those carried out on the self sufficiency levels and problem solving skills of candidate teachers who are receiving their education in the field of Physical Education and Sports teaching and the belief that this research will contribute to further studies in this fields make this research important (Dönmez, 2010, 1).

As a result, it is discovered that there is no remarkable difference between the girl and boy students points in terms of sex, the high school type they graduated from, the number of books they read excluding their school books and according to the type of help they get to solve the problems related to the social self- sufficiency. It is discovered that there are substantial differences according to the class levels of Physical Education and Sport Teaching Department students in terms of total self- sufficiency levels. It is discovered that there is no remarkable difference in

Dönmez, K. H., Kaçar, F. (2015). Giresun Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin sosyal öz-yeterlik ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (2), 537-546.

the scores of boy and girl students according to the results obtained by the type of the support in solving the problems and their sexes, class levels, the number of books they read excluding the school books when it comes to problem solving ability. On the other hand, it is discovered that there is a remarkable difference between the scores of the students who are graduates of an ordinary high vocational high school in the ability of problem solving in terms of the type of high school they graduated from.